

DANIEL

Nosikaari Daniel

1 ³Ikanta pinkathari Nabucodonosor ikamantakiri inampiri paitachari Aspenez, ijiwari aamaako-wintarori pinkathari-panko, ikantziri: “Pinosikiri ishininkaiti iriipirori Israel-iiti, aajatzi irasi jiwari-payi. ⁴Iriira pinosika-yitiri mainari-payi kaari amasiwaita-chani, kamiitha-yitatsiri, yotayitzirori okaratzi iyomitai-tziri, inintai-tziri pinkathari-pankoki yaamaako-wintyaaro. Iriiyitaki piyomitaa-kaantiri añaani arokaiti Kiyamoriwini-satzi, aajatzi osankinari-payi.” ⁵Ikantaki aajatzi pinkathari: “Pimpiri maaroni kitaitiri iwariti aajatzi imiri yokaiti okaratzi nowari naaka. Iriitaki iyomitaitiri onkarati mawa osarintsi. Aririka onkarataki iyomitaa-yitiri, iriira impiratani-payi iwinkathari-pankotiki.” ⁶Yoka 4 tsipata-kariri ikaratzi yaitanakiri iwinkathari-pankotiki pinkathari, ipaiyita: Daniel, Ananías, Misael aajatzi Azarías. Iriira ishininka-mirinka Judá-iti.

¹⁷Yokaiti mainari-payi ikantakaakari Pawa iyota-nityaa, kantatsi iyota-kotiro okaratzi isankinai-tziri anta, okaratzi iyota-nitaitari. Tima kantatsi Daniel iyota-kotiro opaita osiyakaa-wintari misirintsi-payi. ¹⁸Okanta omonkarataka ikantakiriri pinkathari iñaantai-tyaariri mainari-payi, yoka ijiwari aamaako-wintarori pinkatharitsi-panko, yaanakiri mainari-payi iñiiri pinkathari. ¹⁹Ikinkitha-waita-kaawakiri pinkathari yokaiti mainari, aajatzi ikimitaakiri maaroni mainariiti. Ti iñaamaityaa pasini-payi siyaarini Daniel, Ananías, Misael aajatzi Azarías. Irootaki isaikan-takari iwankoki pinkathari yompiratyaari. ²⁰Tima inthotyiro iyoyitziro okaratzi ikowa-kotziriri pinkathari. Yanaakiri ikaratzi saikatsiri iwankoki pinkathari yotaniyita-chari, yotantaniri aajatzi antyawiyari.

Isankinatakoitaki Tantotsiki

5 ¹Ikanta pinkathari Belsasar ikaimakiri ikaratzi iriipirotatsiri inampiri-payi yoimosirinkyaa iwinkathari-pankotiki. Tima oshiki jataintsiri yoimosirinka-jiita, yirajiitaki oshiki iraitziri. ^a ²Ikanta

---

^a **5.1** oshiki jataintsiri = 1000; iraitziri = [vino]

isinkitanaka Belsasar, ikantaki: “Pamakiri ooronaki, kiriiki-naki ikaratzi yaakiri pairani nowaisatzitini Nabucodonosor Itasorintsi-pankotiki Aapatyaawini-satzl.” Irootaki ikantantari tima inintatziiri inkitan-tyaari iraitziri, impakotan-tyaariri jiwari-payi, iinapayi aajatzi inintani-payi.^b

³Ikanta yamaita-kiniri Belsasar ooronaki-payi ikaratzi yamaitakiri pairani Itasorintsi-pankotiki Pawa, saikatsiri Aapatyaawiniki. Imatakiro ikitantari iraitziri, ipakoyitakiri ikaratzi jiwari-payi, iinapayi aajatzi inintani-payi. ⁴Tima maaroni yirajiitaki iraitziri. Ipinkatha-waitakiri iwawani-payi iwitsikai-tziri ooro, kiriiki, asiwo, inchato aajatzi mapipayi.

⁵Ari omapoka-sitaka okoñaata-paaki osiyarori akotsi osankinata-paaki tantotsiki. Tima kamiitha ikoñaataki ootamintotsi, koñaaro ñiitakiro okaratzi isankinai-tziri. Ikanta ñaakiro pinkathari osiyakarori akotsi, ⁶kitiryaa-niki ikantanaka. Tima antaro itharowanaki, piyonkawaitanaka maaroni iwathaki. ⁷sintsiini ikaimanakiri yotantaniri, antyawiyari aajatzi ñaawyataniri-payi saikatsiri Kompijaari. Ikantawakiri: “Tzimatsi-rika matironi ñaanatiwo sankinatain-chari, aririka ikamantantakinaro siyakaawinta-chari, ari inkithaatan-taita-kyaari waniinkata-chari ikithaataro pinkathari-payi, inthaa-taitakiri oorotatsiri thatanintsi. Iriitaki nowajiri nonampina. Tikatsi pasini anairini yiriipiroti, apatziro yanairi nonampiri-pirori, aajatzi naaka.”^{c d} ⁸Iwo kantacha tikatsira yotironi sankinatain-chari, tikatsi kantirini pinkathari opaita-rika siyakaawinta-chari. ⁹Irootaki imapirotan-tanakari okantzimo-siri-waitari pinkathari, aikiro itharowan-tanaki-tyaaro. Ari ikimitakiri inampiri-payi, ti iyoti opaita-rika awisatsiri. ¹⁰Okanta okimakiri iina pinkathari ikaimanaki itsipatakari inampiri-payi, kyaapaaki iroori tsika yoimosirinka-jiita, okantapaakiri: “¡Pinkathari! ¡Aritapaaki okantzimo-siri-waitami, aritapaaki pitharowa-waitaki!”^e ¹¹Tzimatsi aka Kompijaariki aparoni mainari oshiki iyota-nita. Iriitaki inampi-siritantari Itasorinka aparoi-nita-tsiri Pawa. Iyotziri pairani awaisatzitini awinkathariti Nabucodonosor. Iriitaki iwaki pairani ijiwatiri ikaratzi yotaniiri-payi.^f ¹²Yoka mainari kantatsi iyotiro kompiyita-chari misirintsi, kaari iyotakowitaita. Ipaita Daniel. Iriitaki iwajiniri pairani Nabucodonosor pasini iwairo, ipaitajiri Aamaa-kotariri Pinkathari. Iriitaki pinkaimiri iroñaaka, aritaki inkantakimi ipaita siyakaawinta-chari piñaakiri.^g

¹³Ikanta ikaimakaan-taitakiri Daniel. Ti ishintanaki ijatanaki irirori, ariitaka isaikaki pinkathari, isampita-wakiri, ikantziri: “Ari, ¿awirokatakima ishininka-payi Judá-iti inosikakiri pairani

^b 5.2,13 nowaisatzitini = nirini   ^c 5.7 antyawiyari = Kiyamori-wini-satzl

^d 5.7,16 waniinkata-tsiri = jonkiro-mankita-tsiri   ^e 5.10 pinkathari = nonintzi irasi iwiro yañai pinkathari   ^f 5.11,18 piwaisatzitini = opirini   ^g 5.12 Aamaa-kotariri Pinkathari = Beltsasar

nowaisatzitini? ¹⁴Nokimaki ikantaitana inampi-siritantami Itasorinka Pawa. Iriitaki matakayi-mirori piyota-nitantari. ¹⁵Tima namakaan-tawitakari maaroni yotaniri-payi, ñaawyawaitaniri, nonintawita inkantinaro opaitari sankinata-chari otantotsiki, iro kantacha ti imatiro. ¹⁶Tima nokimaki aritaki pimatakiro awiroka pinkantinaro okaratzi kompitantachari. Aririka pinkaman-takinaro siyakaawinta-chari sankinatain-chari otantotsiki, ari inkithaatan-taita-kyaamiro waniinkata-chari ikithaayitari pinkathari-payi, inthaano-taita-kyaamiri oorotatsiri thatanintsi. Awiroka nowaji nonampiri. Tikatsi pasini anaimini piriipiroti, apatziro yanaimi nonampina-pirori, aajatzi naaka. ¹⁷Ari yakanaki Daniel, ikantanakiri: “Pinkathari. Aritaki nonkanta-kimiro opaita-rika siyakaawinta-chari sankinatain-chari otantotsiki. Iro kantacha ti nonintiro pimpassityaanari, airo pininta-siwaita pinkimita-kaantina iriipirori. ¹⁸Iriira Pawa Jinoki-satzi oyotakaa-kiriri piwaisatzitini Nabucodonosor, ipinkatha-ritaki, iriipirori ikantaka, otzimi-motziri isintsinka aajatzi iwaniinkaro. ¹⁹Tima ikantakaakaro Pawa ontzimi-motiri isintsinka, irootaki ipinkathatan-takariri maaroni atziri-payi, piyonkawaitaka nampiyitarori tsikari-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi. Tima inkarati inintziri irirori airo iwamairi, airorika inintziri kantatsi iwamairi. Ikaratzi inintziri yiriipirota-kairi, aritaki imatakiro. Airorika inintziri, airo imatziniri. ²⁰Iro kantacha yoka pinkathari Nabucodonosor itharowinta-waitanaka, yitanakaro iwasankitaa-waitziri atziri. Irootaki kaari ipinkatha-ritantaja, yaapithai-tairi okaratzi iwaniinkatan-tawitakari. ²¹Tima yookaitakiri Nabucodonosor, ti isaiki-motairi atziri. Ti onkamiithatanaji okaratzi yantayitzi, ikimita-kota-nakari antami-wiri kaari kimatsini. Isaikawaitzi itsipayitari katsimari, iwayitakaro katarosi ikimitakari ipiraitari. Ashiwaitakiri itsini impokiro. Ari ikantakari isaikawaitaki, irojatzi iyotantaari aparoni ikanta Pawa Jinoki-satzi ipinkathari-wintziro maaroni nampitsi-payi. Apatziro inintziri itzimirika ininta-kayiri impinkathariti.^h ²²Pinkathari, Belsasar, awiroka icharini Nabucodonosor, yotzirori opaita awisain-tsiri, tizimaita pintsinampa-siri-waiti.ⁱ ²³pipithoka-sitakari Pawa Inkiti-satzi, pamakaan-takiro ooronaki-payi saikawita-chari Tasorintsi-pankoki, pitsipatakari pikarajitzi pijiwari, piinaiti, aajatzi pinintani-payi. Ari omapirotari pipinkatha-waitakiri pawaniro-payi. Pimatzi-takaro pipinkatha-waitziri piwawanitari ooro, kiriiki, asiro, kitoriri asiro, inchato, mapi, ti iñaanti, ti inkima-niti. Tizimaita pimpinkathatiri Pawa, tzimatsiri isintsinka, matzirori yañaakaa-yitzimi. ²⁴Irootaki ityaantan-takarori irirori kimitakarori akotsi isankinaiti. ²⁵Iroka ikantaitzi aka: ‘Mene, Mene, Tekel, Parsin’. ²⁶Kanta-kota-chari ‘Mene’. Ikantai-tatzii: ari okarata-paaki

^h 5.21 katsimari = asno; ipiraitari = buey   ⁱ 5.22 icharini = itomi

inintzi Pawa pipinkatha-ritzi. ²⁷Kanta-kota-chari ‘Tekel’. Ikantai-tatzii: tzimatsi isiniwitai-takamiri, paparatakiro pinkathari.^j ²⁸Kanta-kota-chari ‘Parsin’. Ikantai-tatzii: iporoka-tyiuro Pawa piwinkathari-pankoti, yasitakai-yaari kashitani Niyanki-wini-satzi pasini kashitani yasitakai-yaari Kyaakowini-satzi, ikantai-tziro iñaaniki pairani iriroriiti Parsin.^k

²⁹Ti ishintanaki pinkathari Belsasar, ikantakaantaki inkithaataitiri Daniel jonkiro-masita-tsiri osiyarori irasi pinkathari, ithaanota-kaitakari thatanintsi iwitsikai-tziri ooro. Ikamantai-takiri maaroni nampitarori anta, iriitaki iwairi yoka inampiri. Tikatsi pasini anairini yiriipiroti, apatziro yanairi inampina-pirori, aajatzi irirori.

³⁰Okanta otsitinitanaki, ari iwamaitakiri Belsasar iwinkathariti Kiyamoriwini-satzi. ³¹Iriira Darío poñaachari Niyanki-winiki yimpoiyaari ipinkatha-ritai, okaratzi 62 isarintsiti yitanta-nakarori ipinkatha-ritzi.

Ititaitakiri Daniel omoronakiki ipiyotayita kashikari

6 ¹Ari inintaki pinkathari Darío iwayiti inampiri-payi inkarati 120, iriitaki amita-kotirini impinkathari-wintanti. ²Ikaratakira 120 inampiri-payi, tzimatsi ikaratzi mawa jiwatirini yokaiti, ari onkantayaa imatantyaarori pinkathari inintziri yantakaantiri. Iriitakira Daniel karatirini mawa jiwatirini 120 inampiri-payi Darío. ³Iro kantacha omapirota-tziiri irirori Daniel ikamaitaro inintziri pinkathari yantiro, yanaanakiri pasini-payi, iwakiri pinkathari ijiwatiri maaroni. Ikinkisiryaaka aajatzi pinkathari kantacha Daniel impinkathari-wintiri maaroni atziri-payi. ⁴Irootaki inintan-takari pasini inampiri-payi pinkathari iñiiri Daniel opaita-rika inkinakaa-sityaari, iro ompoñaantyaari inkamanta-kotiri pinkathariki. Iro kantacha ti ontzimi ompaityaa inkanta-kotiriri, tima imapirota-tyiuro Daniel ithotyuro okaratzi yantayitziri. ⁵Iro kantacha ikanta-wakaaka pasini inampiri-payi pinkathari, ikantzi: “Tira ontzimatyii ompaityaa ankamanta-kotiriri Daniel, apatziro ankanta-kotiri ipinkatha-waitzirira iwawani irirori.”

⁶Ikanta yokaiti jiwatziriri inampiri-payi jatanaki iñiiri pinkathari Darío, iwithata-paakari ipinkathata-paakiri, ikantziri:^l ⁷“Pinkathari. Maaroni jiwari-payi, aajatzi pinampiri-payi, ikinkisiryaaka ontzimi pikanta-kaantani. Airo oshintaa imatantai-tyaarori pinkanta-kaantiri, onkarati aparoni kasiri, airo itzimaji aparoni pinkathairini iwawani-iro, aajatzi aparoni atziri, apatziro impinka-thaitajimi awiroka. Tzimatsi-rika piyathata-kyamini, intitaitiri omoro-naki tsika ipiyota

j 5.27 isiniwitai-takamiri, paparatakiro = Imonkarataitakimi tinaminto-tsiki, iñiitaki tzimatsi kowityaa-painchari ^k 5.28 Parsin = Uparsin, Peres (Iroora paitachari iroñaaka anta Persia.) ^l 6.6,21 iwithata-paakari = noninta-jiitzi pinkathari, pasi piwiro pañai.

kashikari. ⁸ Pinkathari, ontzimatyii pakina noninta-kotzimiri. Pisankinatio piwairo airo ipyaakotan-taitaro yantaitiro pikanta-kaantakiri. Tima iro okantziri ikantakaantani Niyanki-wini-satzi, aajatzi irasi Kyaakowini-satzi, tikatsira wasiña-jironi.” ⁹ Tima isankinatakiro iwairo pinkathari Darío ikantakaan-taniki.

¹⁰ Ikanta iyotaki Daniel isankinatakiro iwairo pinkathari Darío ikantakaan-taniki, jataki iwankoki, yasitaryaa-paakiro yaminawaita-piintzi, tsika yamina-kotai-tziro Aapatyaawini. Ari ityiwari yamaniri Pawa, tima mawa yapiitziro kitaitiri, imatakiro tsika ikanta-piintziro. ¹¹ Ikanta yapatojiitaka jiwari-payi, iñaakiri yamani Daniel, oshiki iwisiryawintakari Iwawani. ¹² Sintiini ijatanaki yokaiti inkamantiri pinkathari, ikantapaakiri: “Pinkathari, pisankinatakiro piwairo airo ipyaakotan-taitaro yantaitiro pikanta-kaantakiri. Tima tikira ontzimakotanaki aparoni kasiri airo itzimawaitzi aparoni pinkathata-jirini iwawa-niroti, aajatzi aparoni atziri, apatziro impinka-thaitaimi awiroka. Tzimatsi-rika piyathata-kyamini, yookaitiri omoro-naki tsika ipiyota kashikari. ¿Tima ari?” Ikantzi pinkathari: “Ari okanta. Ontzimatyii imataitiro, tima iro okantziri ikantakaantani Niyanki-wini-satzi, aajatzi irasi Kyaakowiniki, tikatsira wasiña-jironi.” ¹³ Aikiro ikantajitatzii: “Yoka Daniel, Judá-iti, inosikai-takiri pairani, ti inkimisantiro pikanta-kaantani, tima noñaakiri yaakowintakaro yamani, mawa yapiitziro yamani maaroni kitaitiri.” ¹⁴ Ikanta ikimaki pinkathari ikantai-takiriri, antaro iwasiritanaka, ikamaitakaro irojatzi ititan-tanakari ooryaatsiri, ikinkisiryaa-waitaka tsika inkinakairo iwawisaa-kotan-tyaariri Daniel. ¹⁵ Iro kantacha yokaiti jiwari-payi, yapiitakiro yapatojiita, ijata-sitakiri pinkathari, ikantapajiri: “Pinkathari, piyopirodzi awiroka aririka isankinatakiro iwairo pinkathari, tikatsira matironi iwasiñaajiro.”

¹⁶ Iroora ikantan-tanakari pinkathari: “Pijati, paakitiri Daniel, pintitiri omoroki tsika ipiyota kashikari.” Ikanta yamaita-paakiri Daniel, ikantawakiri pinkathari: “Daniel, onkamintha yookakaa-wintimi Piwawani, pipinkathata-piintziri.” ¹⁷ Ikanta yaitanakiri Daniel, ititaitakiri omoro-naki tsika ipiyota kashikari. Yasitakoi-tanta-nakari antaro mapi, iwitsiña-koita-nakiri. Ari ikantzi-taikari pasini mawa inampiri-payi pinkathari, ari onkantyya airo itzimanta impaityya nintatsini inosikairi Daniel ititaitakiri omoro-naki. ¹⁸ Ikanta ijatajira pinkathari otsitinitanaki iwinkathari-pankotiki, titzimaita iwapajyaa. Ti ininti inkimiro panthaa-mintotsi. Awisanaki iwochokini ti onkanti imayi.

¹⁹ Ikanta isaakita-manaji kapichikitaiti pinkathari, sinsitsinira ijatanaki omoroki tsika ipiyota kashikari. ²⁰ Ariitapaaka osaiki omorona, iwasirin-kakiini ikaimapajiri, ikantziri: “¡Daniel! ¡Impiratani Pawa Añaanita-tsiri! ¿Yookakaa-wintakimi Piwawani pikamaita-piintari pamaniri? ¿Ti iwyaami kashikari? ²¹ Arira iwithata-waari ipinkathata-wajiri, ikantziri:

22 “Tima ityaantakina Imaninkariti Pawa, ishipika-waantitakiri kashikari, ti yatsikina. Tima iyotzi Pawa tikatsi nonkinakaa-sityaa, ti nompithokasiwaityaami awiroka pinkathari.”

23 Ikanta ikimaki pinkathari ikantakiri Daniel, antaro ikimo-siritanaji, ikantaki inosikai-tajiri omoro-naki. Ikanta imisitowai-tajirira, ithonka ññaakiri atziri-payi ti inkisaraawaitiri kashikari, tima omapiro yawintaakari Iwawani. 24 Ipoñaa ikaimakaan-takiri pinkathari ikaratzi kantako-waita-kiriri Daniel, ititaita-kiriri irirori ipiyota kashikari, ari itsipatai-takiri iina aajatzi iwaiyani-payi. Tira ishintanaki kashikari, yaa-wakiri, ikaraawaita-wakiniri itonki tikira-mintha yariityaa kipatsiki, ithonka ipitharyaa-wakiri.

25 Ari isankinataki pinkathari Darío aparoni ñaantsi inkimaitiri maaroni kipatsi, inkimiri aajatzi ikaratzi ipinkathari-wintziri. Iroka okantzi ñaantsi: “Onkamintha isaikaitai kamiitha maaroni. 26 Nokantayitzi ikaratzi nampitarori tsika nopinkathari-wintantzi, inkimisantairi, impinkathatairi aajatzi Iwawani Daniel.

Yasi iwiro yañaanitzì,
tikatsi matajirini yiitsinampairi.
Asi owajiro isintsinka.

27 Tima kantatsi Iwawani Daniel iwawisaa-kotanti,
yookakaa-wintanti aajatzi.

Yantayitziro kaari ññaapiintaitzi inkitiki aajatzi kipatsiki.

Tima ññaakiri yoka Daniel iriitaki Iwawani ookakaa-winta-kiriri
kaari yatsikantari kashikari.”

28 Ari ikanta-kotakari Daniel, tima aikiro ijabatzi yiriipirozzi ipinkatharitantari Darío. Ari ikimitakari aajatzi ipinkatharitantari Ciro anta Kyaakowiniki.

Itomi Atziri, irasi iwairo impinkathariti

7 1 Owakira yitanakaro ipinkatharitzì Belsasar Kompi-jaariki. Ari imisiwai-takiri Kamantan-tzinkari Daniel. Tima isankina-takotakiro okaratzi imisitakiri.

2 Iroka ikantzi isankinataki: “Noñaakiro nomisiriki osinkyaaatzi antaro inkaari. Irootaki tampyaa sinkyaa-takairori inkaari okinapaakiro kirinka, katonko, isitowa-piintzi ooryaatsiri, aajatzi tsika ikyaa-piintzi.

3 Imapoka-sitaka isitowanaki antariiti inkaari-wiri, ikarajitzi 4. Inasiyita aparo-payi, ti isiya-wakaiyaa.

Imishakominto Pawa

9 Ari namina-piro-tanaki,
Noñaatzii yamaitaki saika-mintotsi waniinka-tachari,
Ari isaikapaaki Antaripiro-taintsiri.

Kitamaaroiniki okantaka iithaari, iroowaitaki okitamaarotzi jiriniki. Kitamaaro-powainka okantaka iisi, iroowaitaki okitamaarotzi iwitzi ipiraitari.

Tima paama-porinthataki saika-mintotsi, ari okantzitari aajatzi osiyantari.^m

¹⁰ Osiyawai-takaro omorikaa-tyiimi nijaa sitowain-tsiri isaikakira.

Ari ipiyotakari oshiki oshiki-piro-tatsiri impiratani, Jataki intaina ikaratzi katziyain-chari tsika isaikaki.

Ari yitaita-nakaro yapatojiita, Ipanaryaitanakiro tsika isankina-taitaki.

¹³ Aikiro noñaatziro noñaawya-takari tsitiniriki. Omapokasita:

Koñaata-naintsiri minkoriki, Isiyakari itomi atziri, Iriitaki jataintsiri isaikaki Antari-kona-taintsiri.

Isinitai-takiri yokaaki-tyaari irirori.

¹⁴ Ipaitakiri iwinkathari-minto, ipasankyii-takiri sintsi-nkantsi, aajatzi waniinka-taantsi.

Irootaki opoñaantari ipinkathari-wintziri maaroni atziri saikayitatsiri tsika-rika-payi, ikaratzi kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi.

Ari inkantai-tatyiiyaani irirori, Tikatsi matairini iwashaanta-kairi ipinkatharitaki.

Pinkaari Apirotantaniri

9 ¹Okanta owakira yitanta-nakarori ipinkatha-ritzi Kiyamoriwiniki pinkathari Darío, itomi Asuero, iriitaki ishininka-mirinka Niyankiwini-satzi. ²Ikanta yitanakarori Darío ipinkatha-ritzi, ari noñaanzirori naaka Daniel isankinari Kamantan-tzinkari Jeremías, tsika okanta-kota omonkaratajyaa 70 osarintsi imporokai-takirora Aapatyaawini, tima iro ikantakiriri pairani Pawa yoka Kamantan-tzinkari. ³Ari nokowa-kotakiri Pawa namananiki, notziwintakari. Nokithaata-nakaro mirimasita-tsiri manthakintsi, saikawaitakina samanpoki. ⁴Nokamaitakari namaniri Pawa, nokamanta-kotakiro noyaaripironka, nokantzi: “Asitanarí, awirokataki iriipirori, tzimatsi pisintsinka. Pimata-piintziro okaratzi pikasiya-kaantziri, poiñaarontziro pitakotanta, pitakota-piintari ikaratzi nintzimiri awiroka, ikaratzi kimisantzimiri. ⁵Oshiki nokaaripiro-wajjiitaki, nantasi-wajjiitakaro nonintziri ti nosirita-kota-jyaami awiroka, nowashaanta-nakiro piñaani aajatzi pininta-kaantani. ⁶Ti nonkimisanta-jiitiri pimpiratani-payi Kamantan-tzinkari-payi, iriitaki kinkithata-kowita-kamiri, ikimayi-witakari nowinkathariti, jiwari-payi

^m 7.9 ipiraitari = oisha

aajatzi nowaisatziti-payi, maaroni naakaiti Israel-iiti. Iro kantacha oshiki nopiyatha-yitakami.

¹¹Tima maaroni Israel-iiti ipiyathataro piñaani, ti ininti inkimayitiro pikantziriri. Irootaki noñaanta-yitakarori naakaiti imishatai-takina, tima irootaki isankina-yitakiri pairani Moisés, pimpiratani. Tima oshiki nokaariprotzi-mowaitakimi.

¹⁶Pawá, pimatziro awiroka pikamiitha-siritzi pantzirora kamiitha-yitatsiri, pimpyaajiro piyatsimati okaratzi pitsimaa-waitakari Aapatyaawini-satzi, tima irootaki pinampi, irootaki pitasorintsita-kaani otzisi. Tima maaroni atziri ikaratzi saika-nampitzirori, ithainkima-waitakiro Aapatyaawini, okantakaan-tziro nokaaripiro-yitaki, aajatzi irasi nowaisatzitini-payi.

¹⁹¡Pinkimajina, Asitanari! ¡Pimpyaakota-jinaro nokaaripiro-waitaki! ¡Pinkimajina, pimpokanaki pinkisa-winta-jyaana! ¡Pantiro awiroka Asitanari, tima awirokataka anintaa-waita-chani!”

²⁰Namanako-minthaitziro Aapatyaawini, nokanta-kowinta impyaakoi-tajinaro noyaaripironka, aajatzi irasi ashininka-payi, ²¹tima aritaki siityaanaki, ari noñaakiri Maninkari ipaitai-tziri Gabriel yarapaaki, iriitaki noñiitakari chapinki nomisiriki.” ²²Ari ikantanakina Maninkari Gabriel: “Pinkimisanta-wakina Daniel, nopokatzi namitakotimi ontzimi piyotani pikimathatairo iroka-payi. ²³Oshiki ikowa-pirotakimi Asitairi, tima owakira pitanakaro pamani, ti ishintyaa yakakimi Pawa. Irootaki nopokantari noyotakaa-jimiro. Oninta-pirota pinkimisantawaki, ari onkantyya piyotan-tyaari opaita-rika siyakaa-winta-chari pimisiri:

²⁴Ontzimatyii osamaniti onkarati 7, iro kantacha apiita-piintiro onkarati 70,

ari piñiirori onkarataji iwasankitai-tziri pishininka pinampi-tsitiki tatorin-tsita-tsiri.

Ari piñiirori onkarataji pipiyatha-waitaka, aajatzi pikaaripiro-waitaki. Ari impyaakota-jimirori Pawa pikaaripiro-waitaki.

Tampatzika-siri inkantajyaa pinkatha-ritaa-tsini, ari inkanta-jita-tyiironi irirori,

Ari omonkarata-jyaari okaratzi piñaawya-yitakari, okaratzi ikasiyakaantakiri Pawa.

Tzimatsi isaitaitiri, Tasoritsi-pirota-tsini.

²⁵Ontzimatyii pikimathatiro kamiithaini iroka:

Tima awisaki osamaniti onkarati 7, itanakyaaro aririka inintaitaki iwitsikai-tairo nampitsi Aapatyaawini,

Irojatzii yariitan-tajyaari iyosiitai-takiri Jiwari.

ⁿ 9.21 siityaanaki = sirinkanaka ooryaatsiri ipomitanta-piintariri ipiraitari Tasoritsi-panko saikatsiri anta Aapatyaawiniki.

Tima inthonkai-tajiro owaankiiri-tsiti Aapatyaawini,
 Aajatzi ikimitai-tajiro otanto-payi ithonka iwitsikai-tairo,
 Osamaniti onkarati 7, iro kantacha apiita-piintiro onkarati 62.
 ¡Oshiki ñiitiro yasinonkaityaa, antaro owasiritaantsi onkantyyaa!
²⁶ Aririka awisanaki onkarati 7, iro kantacha apiita-piintiro onkarati
 62.

Ari impokajiri pinkathari inkaratajiri iwayiriti,
 Ari intsitoka-pajiri jiwari iyosiitai-takiri.
 ¡Yapiitajiro imporokaitiro Aapatyaawini aajatzi Tasorintsi-panko,
 Yapiroi-tajiro airo ñiitairo,
 Omapoka-sitajyaa onthonkajyaa,
 Iroowaitaki omapokantzi amarani,
 ¡Manataantsi aajatzi apirotan-tatsiri,
 Okaratzi ikamanta-jitzi-tantakari
 Aikiro ijataakai-tatyiiro irojatzi onkaran-tapaa-kyaari!
²⁷ Tima awisawaji onkarati 7,
 Yoka kaari-pirori pinkathari tzimatsi ikasiya-kaantakiri irirori,
 Tima oshiki tzimatsi yatziriti,
 Iro kashitani awisawaji onkarati 7,
 Airo isinitai-tantai ampajiri Pawa asitakaariri.
 Anta pomitai-rontsiki itayiitziri atsipita-kaantsi,
 Aritaki asitakaa-jyaari mapirotzirori ipinkai-tziri Pawa.
 Ari onkarata-paaki iroka-payi, yapirotairi Pawa ipaitai-tziri Pinkaari
 Apirotan-taniri.”